

Lagutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna (RP 28/2025 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Tanja Innanen, justitieministeriet
- polisinspektör Joni Länsivuori, inrikesministeriet
- justitieråd Mika Huovila, högsta domstolen
- tingsdomare Anu Juho, Helsingfors tingsrätt
- statsåklagare Sampsa Hakala, Åklagarmyndigheten
- kriminalinspektör Teemu Aittamaa, centralkriminalpolisen
- advokat Pinja Hoffrichter, Finlands Advokater
- professor Sakari Melander.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna ändras.

Syftet med propositionen är att komplettera och ändra genomförandet av rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna. De lagändringar som det nationella genomförandet av rambeslutet förutsätter trädde i kraft i Finland 2004. Kommissionen gav emellertid våren 2024 Finland ett motiverat yttrande enligt vilket Finlands lagstiftning inte till alla delar är förenlig med rambeslutet. I propositionen föreslås sådana ändringar i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen som anses behövliga med anledning av kommissionens motiverade yttrande.

Betänkande

Till den del det behövs föreslås också motsvarande ändringar i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna.

Dessutom korrigeras vissa fel som blivit kvar i de nämnda lagarna.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft i slutet av våren 2025.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Propositionen gäller ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen (1286/2003) och lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna (1383/2007).

Syftet med propositionen är att komplettera och ändra genomförandet av rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (2002/584/RIF). De lagändringar som det nationella genomförandet av rambeslutet förutsätter trädde i kraft i Finland 2004. Kommissionen gav emellertid våren 2024 Finland ett motiverat yttrande enligt vilket Finlands lagstiftning inte till alla delar är förenlig med rambeslutet. I propositionen föreslås sådana ändringar i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen som anses behövliga med anledning av kommissionens motiverade yttrande.

I propositionen föreslås bland annat ändringar i EU-utlämningslagens bestämmelser om utlämning av finska medborgare, grund för förvägrande, uppskov med verkställigheten och tillfällig utlämning, tidsfrister, tillfällig transport och transitering.

Till den del det behövs föreslås också motsvarande ändringar i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna. Dessutom korrigeras vissa fel som blivit kvar i de nämnda lagarna.

De lagar som föreslås i propositionen avses träda i kraft tämligen snabbt, i slutet av våren 2025, på grund av det överträdelseförfarande som kommissionen inlett mot Finland.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen i propositionen, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Utlämning av finska medborgare och personer som är varaktigt bosatta och vistas i Finland

Till den del det är fråga om utlämning för verkställighet av frihetsstraff föreslås det i propositionen att utlämning från Finland ska vara beroende av prövning också i fråga om finska medborgare (de nya 6 § 1 mom. 6 punkten och 2 mom.). I fortsättningen hindrar inte en finsk medborgares anhållan om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland att personen utlämnas till en annan medlemsstat. Enligt förslaget ska förutsättningarna för utlämning till denna del vara desamma både för finska medborgare och för personer som varit varaktigt bosatta eller vistats i Finland. Av andra än

Betänkande

finska medborgare förutsätts dock i regel att personen har varit bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år. Centralt vid prövningen av förutsättningarna för förvägrande av utlämning är om förvägrandet kan anses förbättra möjligheterna för den som begärs utlämnad att återanpassa sig till samhället när det straff som har dömts ut åt personen avslutas eller om det är motiverat av någon annan särskild orsak. Det kan enligt propositionen anses klart att det i fråga om finska medborgares är vanligt att förutsättningarna uppfylls (RP, s. 30).

Till den del det är fråga om utlämning för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas föreslås det i propositionen att ställandet av villkoret att den utlämnade återsänds till Finland ska vara beroende av prövning också i fråga om finska medborgare (8 §). I fortsättningen innebär inte en finsk medborgares anhållan om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland att villkoret om återsändande ställs regelmässigt. Enligt propositionen ska förutsättningarna också för att ställa villkoret om återsändande vara samma för såväl finska medborgare som personer som är varaktigt bosatta och vistas i Finland. Av andra än finska medborgare förutsätts även i detta fall dock i regel att personen har varit bosatt eller vistats lagligt i Finland i minst fem år. Också vid prövningen av förutsättningarna för att ställa villkoret om återsändande är det viktigt att bedöma möjligheterna till återanpassning i samhället. Det kan enligt propositionen också till denna del anses klart att det i fråga om finska medborgares är vanligt att förutsättningarna uppfylls (RP, s. 30).

Ovannämnda bestämmelser innebär ändringar också i bestämmelserna om personer som är varaktigt bosatta i Finland, men när det gäller denna persongrupp är också de gällande bestämmelserna beroende av prövning, och förslagen handlar huvudsakligen om att lyfta upp gällande praxis till lagnivå. De föreslagna bestämmelserna innebär i fråga om personer som vistas i Finland att denna persongrupp jämföras med personer som är varaktigt bosatta i Finland. För båda dessa grupper krävs det dock i regel att personen ska ha varit bosatt lagligt i Finland i minst fem år. De gällande bestämmelserna tillämpas inte på personer som vistas i Finland.

Motsvarande bestämmelser föreslås också i fråga om utlämning till de nordiska länderna (lagförslag 2).

Lagutskottet anser att de ovan beskrivna lösningarna i fråga om utlämning av finska medborgare och personer som är varaktigt bosatta och vistas i Finland är godtagbara. Utskottet har vid bedömningen av propositionen fäst uppmärksamhet bland annat vid huvudregeln att personen som ärendet gäller har varit bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år. Utskottet har beaktat att det vid sakkunnigutfrågningen har framförts att bosättningsens eller vistelsens längd inte bör regleras i lag utan att ärendet ska kunna avgöras fritt av domstolen. Det har också, bland annat utifrån vad som läggs in i begreppet laglighet, framförts olika åsikter om huruvida kravet på att vistelsen är laglig kan motiveras.

Utskottet noterar att det i propositionsmotiven finns en tämligen heltäckande och detaljerad redogörelse för EU-domstolens rättspraxis. I propositionen (RP, s. 13 och 14) sägs det att EU-domstolens rättspraxis kan anses tillåta att en medlemsstat uppställer ett krav på bosättning eller vistelsetid i den nationella lagstiftningen. Enligt motiveringen har domstolen bland annat slagit fast att ett krav på fem års oavbruten vistelse för medborgare i andra medlemsstater anses säkerställa att den eftersökta personen är tillräckligt integrerad i den verkställande medlemsstaten (domen i mål C-42/11, Lopes Da Silva Jorge, punkt 42, och i mål C-123/08, Wolzenburg, punkt 68).

Betänkande

Trots det som sägs ovan anser lagutskottet det viktigt att propositionen innehåller en bestämmelse som tillåter flexibilitet i fråga om vistelse- eller bosättningstid (6 § 2 mom. i lagförslag 1 och 5 § 2 mom. i lagförslag 2). Oberoende av EU-domstolens rättspraxis, som tillåter en mer ovillkorlig reglering, anser utskottet att en bestämmelse som möjliggör flexibilitet är viktig, eftersom den tillåter behövlig flexibilitet i enskilda fall där till exempel skyddet för familjelivet eller barnets bästa kan kräva avvikelser från kravet på fem års boende eller vistelse. Bestämmelsen kan anses vara tillräcklig för att i enskilda fall beakta fall som kan leda till oskälighet.

I den föreslagna regleringen jämföras personer som varaktigt bor och vistas i Finland med finska medborgare vars ställning i utlämningsförfarandet har föreskrivits i grundlagen. Lagutskottet anser det motiverat att bestämmelser om bosättnings- och vistelsens längd på det sätt som avses i propositionen utfärdas på lagnivå och att en sådan bestämmelse om jämställande inte fritt får avgöras av domstol eller klargöras endast i motiveringen. När det gäller den nu föreslagna regleringen är det också av betydelse att det är fråga om utlämning till en annan EU-medlemsstat eller ett annat nordiskt land och inte till tredjeländer. Mot bakgrund av det som sägs ovan anser utskottet att den lagstiftningslösning som valts i propositionen, det vill säga att det enligt huvudregeln ska krävas fem års boende eller vistelse, är ändamålsenlig när det gäller en av prövning beroende grund för vägran att utlämna och bestämmelsen om villkor för återsändande.

Som det sägs ovan förutsätts det att vistelsen är laglig. Också på denna punkt redogör propositionen mycket ingående för EU-domstolens rättspraxis. Även om EU-domstolens rättspraxis inte är helt entydig i fråga om kravet på laglighet, är det ändå motiverat att i likhet med propositionen tolka domstolen så att en medlemsstat i sin nationella lagstiftning kan kräva att den person som ärendet gäller ska ha bott eller vistats lagligt i landet (RP, s. 13 och 14). I propositionen (RP, s. 13 och 14) framhålls att EU-domstolen i punkt 43 i domen i mål C 42/11, Lopes da Silva Jorge, kan anses godta att medlemsstaterna som villkor för tillämpningen av bestämmelsen får föreskriva att den eftersökte har uppehållit sig lagligen i den verkställande medlemsstaten (se, för ett liknande resonemang, domen i mål C-123/08, Wolzenburg, punkt 74 samt stycke 1 och 3 i domslutet, se även domen i mål C-700/21, O.G., punkt 52). Det är naturligtvis möjligt att EU-domstolens avgörandepraxis kan ändras, varvid den nationella lagstiftningen måste ses över. Enligt utredning till utskottet har domstolens linje i denna fråga dock varit oförändrad tämligen länge.

I den nu aktuella regleringen är det fråga om att jämställa personer som är fast bosatta och vistas i Finland med finska medborgare. Finska medborgares ställning i samband med utlämning definieras i grundlagen. Till denna del kan det enligt utskottet anses motiverat att uttryckligen laglig vistelse i Finland tillgodoräknas den berörda.

Mot bakgrund av det som sägs ovan och inkommen utredning anser lagutskottet att också den lösning som valts i propositionen i fråga om kravet på laglig vistelse är godtagbar.

I propositionen (RP, s. 40) sägs det att den nationella reglering som baserar sig på direktiven 2004/38/EG och 2003/109/EG är av betydelse när det gäller vistelsens laglighet. Det innebär att av betydelse är den nationella reglering som baserar sig på EU-rättslig reglering, inte enbart på den nationella prövningen. Som det sägs i propositionen (RP, s. 14) finns de nationella bestämmelserna om uppehållstillstånd i utlänningslagen (301/2004).

Betänkande

Propositionen innehåller ett förslag till ändring av 21 § 4 mom. i EU-utlämningslagen. Ändringen förtydligar att polisen till stöd för de uppgifter som den har erhållit har rätt att i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden kontrollera uppgifterna om längden på och lagligheten hos vistelsen i landet för den som begärs utlämnad. Också enligt gällande 21 § 4 mom. antecknar centralkriminalpolisen i protokollet de uppgifter som har erhållits vid beredningen av utlänningsärendet. Protokollet ska sändas till den behöriga åklagaren. Åklagaren lämnar uppgifterna till domstolen i en framställning enligt 24 § i EU-utlämningslagen. Det innebär att myndigheterna har tillgång till dessa uppgifter. Eftersom uppgifterna tekniskt sett är lättillgängliga för polisen och deras innehåll lämnas till de behöriga myndigheterna i enlighet med redan gällande förfaranden, kan utredningen av uppgifterna inte anses orsaka dröjsmål med utlämningsförfarandet. Inhämtandet av uppgifter strider därför inte mot målet att få till stånd ett smidigare och snabbare utlämningsförfarande.

Utskottet vill emellertid påpeka att propositionen (s. 40) tar upp frågan om bedömning av vistelsens laglighet. Vid denna bedömning bör domstolen enligt propositionen beakta att enligt domslutet i domen i mål C-123/08, Wolzenburg, har EU-domstolen ansett att när det gäller unionsmedborgare får den verkställande medlemsstaten inte uppställa ytterligare administrativa krav, såsom krav på permanent uppehållstillstånd, utöver villkor avseende vistelsens längd i denna stat, för att tillämpa skälet till att verkställighet av en europeisk arresteringsorder får vägras. Enligt uppgift kan domen anses innebära att den domstol som beslutar om utlämning inte ska och inte behöver förbinda sig till administrativa beslut som gäller enbart vistelse, utan i sin laglighetsbedömning kan tillämpa friare prövning. Det utesluter ändå inte att administrativa beslut om vistelse har relevans i ärendet och att det därför är motiverat att de behöriga myndigheterna får kännedom om dem.

Humanitära skäl som grund för förvägrande

I propositionen föreslås det också att den ovillkorliga grunden för förvägrande av humanitära skäl i 5 § 2 mom. i EU-utlämningslagen ändras så att den i fortsättningen är tillämplig på utlämning av en person som är allvarligt sjuk. Enligt förslaget ska utlämning förvägras om det i fråga om en allvarligt sjuk person finns vägande och faktiska skäl för att utlämningen utsätter personen för verklig risk för att dennes förväntade livslängd avsevärt förkortas eller hälsotillstånd snabbt, avsevärt och oåterkalleligt försämrats. En ytterligare förutsättning är att det inte går att förhindra denna risk inom skälig tid eller eliminera risken genom senareläggning av verkställigheten. Motsvarande bestämmelser föreslås i den nordiska utlämningslagen (lagförslag 2).

Den föreslagna ändringen hänför sig till kommissionens motiverade yttrande, där kommissionen har ansett att Finland inte på behörigt sätt har genomfört rambeslutet i sin nationella lagstiftning. De frågor som ligger bakom den föreslagna formuleringen beskrivs ingående i propositionen (RP, s. 6—8).

I ljuset av propositionen och inkommen utredning anser lagutskottet att den föreslagna lagstiftningslösningen om grunden för förvägran av humanitära skäl är motiverad. Utskottet noterar det som sägs i propositionen (s. 7), det vill säga att det till den del det är fråga om annan omänsklig eller förnedrande behandling än sådan som avses i artikel 23.4 och som gäller en persons hälsotillstånd, skulle en eventuell vägran att utlämna en person i Finland i fortsättningen kunna grunda sig

Betänkande

på 5 § 1 mom. 6 punkten i EU-utlämningslagen, som bland annat omfattar även sådan behandling som kränker människovärdet samt kränkning av de mänskliga rättigheterna.

Övrigt

Som framgår av propositionen (RP, s. 3) har det upptäckts flera brister i den praktiska tillämpningen av EU-utlämningslagen, av vilka några föreslås bli korrigerade genom de ändringar som föreslås i propositionen. På grund av den brådskande tidsplan som kommissionens överträdelseförfarande ger upphov till har det dock inte varit möjligt att ta in alla behövliga ändringsförslag i propositionen. Avsikten är enligt propositionen att fortsätta reformen av EU-utlämningslagen genom att lämna en separat regeringsproposition, som ska innehålla andra behövliga och delvis också nödvändiga ändringsförslag.

Lagutskottet anser att den fortsatta översynen av EU-utlämningslagen är motiverad. Vid den fortsatta översynen finns det också anledning att bedöma till exempel behoven av att se över lagstiftningen om utlämningsförfarandet mellan Finland och Förenade kungariket (470/2021). Sakkunniga har också lyft fram att bestämmelserna om tidsfrister i EU-utlämningslagen är komplicerade (32 och 35 §), vilket visserligen delvis beror på att bestämmelserna i EU-utlämningslagen och rambeslutet är svåra att samordna. Också detta bör uppmärksammas under den fortsatta översynen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen

6 §. Av prövning beroende grunder för förvägrande. Paragrafen innehåller bestämmelser om grunder för förvägrande som är beroende av prövning. Utskottet anser att formuleringen i första meningen i 6 § 2 mom. är språkligt misslyckad. Meningens avslutning syftar till att ange att utlämning kan förvägras också av något annat särskilt skäl, om de förutsättningar som avses i 1 mom. 6 punkten uppfylls (RP, s. 17). Lagutskottet föreslår att 2 mom. ändras så att slutet av den första meningen ändras till ”vara motiverat av något annat särskilt skäl”.

2. Lagen om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna

5 §. Av prövning beroende grunder för förvägrande. Paragrafen innehåller bestämmelser om grunder för förvägrande som är beroende av prövning. Lagutskottet föreslår en teknisk ändring av språkdräkten i 2 mom. på motsvarande sätt som i 6 § i lagförslag 1. Lagutskottet föreslår att 2 mom. ändras så att slutet av den första meningen ändras till ”vara motiverat av något annat särskilt skäl”.

Betänkande

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lagutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 28/2025 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen (1286/2003) 5 § 1 mom. 4 och 5 punkten och 41 § 3 mom., av dem 41 § 3 mom. sådant det lyder i lag 658/2015,

ändras 5 § 2 mom., 6 § 4 och 6 punkten, 8 §, 21 § 4 mom., 22, 26, 32 och 35 §, 49 § 2 mom., 51 § 3 mom., 53 § 2 mom., 61 § 2 mom. 2 punkten samt 63 och 69 §, av dem 21 § 4 mom. sådant det lyder i lag 779/2013, 35 § sådan den lyder i lag 1237/2019 och 49 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1174/2011, samt

fogas till 2 §, sådan den lyder i lag 621/2012, ett nytt 3 mom. och till 6 § ett nytt 2 mom. som följer:

2 §

Utlämning vid dubbel straffbarhet

I fråga om skatter, avgifter, tullar och valutatransaktioner ska utlämning beviljas även om finsk lagstiftning inte föreskriver samma typ av skatter eller avgifter eller inte innehåller samma slags bestämmelser om skatter, avgifter, tullar eller valutatransaktioner som lagstiftningen i den ansökande medlemsstaten.

Betänkande

5 §

Ovillkorliga grunder för förvägrande

Utlämning ska också förvägras om det i fråga om en allvarligt sjuk person finns vägande och faktiska skäl för att utlämningen utsätter personen för verklig risk för att dennes förväntade livslängd avsevärt förkortas eller hälsotillstånd snabbt, avsevärt och oåterkalleligt försämrats, och det utifrån tillgängliga uppgifter inte går att förhindra denna risk inom skälig tid eller eliminera risken genom senareläggning av verkställigheten med stöd av 47 §. Om risken däremot kan förhindras inom skälig tid ska en ny tidpunkt för utlämningen överenskommas med den ansökande rättsliga myndigheten.

6 §

Av prövning beroende grunder för förvägrande

Utlämning kan förvägras, om

4) den gärning som ligger till grund för framställningen enligt 1 kap. i strafflagen anses ha begåtts helt eller delvis i Finland eller ombord på ett finskt fartyg eller luftfartyg,

6) framställningen gäller verkställighet av ett frihetsstraff och den som begärs utlämnad är finsk medborgare eller har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år och anhåller om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland,

I fall som avses i 1 mom. 6 punkten är en förutsättning för förvägrande dessutom att förvägrandet kan anses förbättra möjligheterna för den som begärs utlämnad att återanpassa sig till samhället när det straff som har dömts ut åt personen avslutas eller **vara motiverat av något annat särskilt skäl**~~av någon annan särskild orsak~~. Vid bedömningen kan utöver vistelsens längd beaktas bland annat särskilt vistelsens natur och förutsättningar samt familjeband och språkliga, kulturella, sociala, ekonomiska och andra band som personen har till Finland. Om de band som nämns ovan undantagsvis kan anses vara särskilt betydande, kan utlämning förvägras även om personen har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland i mindre än fem år. Frihetsstraffet ska verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om det.

8 §

Villkor för återsändande av den som ska utlämnas

När det beslutas om utlämning av en finsk medborgare eller en person som har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas, kan som villkor för utlämningen ställas att denne omedelbart efter att domen har vunnit laga kraft återsänds till Finland för att avtjäna ett eventuellt frihetsstraff som har dömts ut, om den som begärs utlämnad i samband med behandlingen av utlämningsärendet har anhållit om att få avtjäna straffet i Finland.

Betänkande

En förutsättning för att villkoret ska kunna ställas är dessutom att de förutsättningar för förvägrande av utlämning som anges i 6 § 1 mom. 6 punkten och 2 mom. uppfylls.

21 §

Underrättelser och förfrågningar till den som begärs utlämnad

— — — — —
Över de åtgärder som har vidtagits ska det upprättas ett protokoll som anger åtgärderna och de uppgifter som har erhållits. Till stöd för de uppgifter som polisen har erhållit har polisen rätt att i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden kontrollera uppgifterna om längden på och lagligheten hos vistelsen i landet för den som begärs utlämnad. Centralkriminalpolisen ska lämna protokollet och övriga handlingar till den behöriga åklagaren.

22 §

Iakttagande av tidsfristerna

Åklagaren ska, efter att i enlighet med 17 § ha fått de handlingar som gäller tagande i förvar, se till att utlänningsärendet behandlas skyndsamt så att domstolen kan iaktta tidsfristerna enligt denna lag.

26 §

Iakttagande av tidsfristerna i tingsrätten

Tingsrätten ska se till att ett utlänningsärende behandlas skyndsamt så att domstolen kan iaktta tidsfristerna enligt denna lag.

32 §

Tidsfrister

Om den som begärs utlämnad har samtyckt till utlämningen, ska tingsrätten fatta beslut om utlämningen inom tre dagar från den dag då samtycket gavs. Tingsrätten ska dock alltid fatta beslutet inom 26 dagar från den dag då den som begärs utlämnad greps eller annars påträffades i Finland.

Om ett beslut om utlämning i särskilda fall inte kan fattas inom den tidsfrist som anges i 1 mom. eller 41 § 2 mom., ska en underrättelse enligt 35 § 1 eller 2 mom. lämnas till den behöriga myndigheten i den ansökande medlemsstaten. Efter att underrättelsen har lämnats fortsätter de tidsfrister som anges i 1 mom. i denna paragraf och 41 § 2 mom. med 30 dagar så att ärendet avgörs genom ett lagakraftvunnet beslut inom 90 dagar från den dag då den som begärs utlämnad greps eller annars påträffades i Finland.

Betänkande

35 §

Förseningar

Om ett utlämningsärende i särskilda fall inte har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut inom 60 dagar från det att den som begärs utlämnad greps, ska åklagaren omedelbart underrätta den behöriga myndigheten i den ansökande medlemsstaten och ange skälen till förseningen.

Om den som begärs utlämnad har samtyckt till utlämningen och ärendet i särskilda fall inte har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut inom tio dagar från det att samtycket gavs, ska åklagaren på motsvarande sätt lämna en sådan underrättelse som avses i 1 mom.

Om ett utlämningsärende på grund av exceptionella omständigheter inte har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut inom 30 dagar efter att de tidsfrister som anges i 1 och 2 mom. har löpt ut, ska åklagaren underrätta Eurojust och ange skälen till förseningen.

49 §

Uppskov med verkställigheten och tillfällig utlämning

I stället för att skjuta upp verkställigheten av beslutet om utlämning får den domstol som beslutar om utlämningen tillfälligt utlämna personen i fråga till den ansökande medlemsstaten på de villkor som fastställs i en överenskommelse mellan domstolen och den rättsliga myndigheten i den ansökande medlemsstaten. Överenskommelsen om villkoren ska göras skriftligt och innehålla ett omnämnande av att i enlighet med artikel 24.2 i rådets rambeslut om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna 2002/584/RIF är villkoren i överenskommelsen bindande för alla myndigheter i den ansökande medlemsstaten. De villkor som har fastställts i överenskommelsen ska antecknas i domstolens beslut om tillfällig utlämning.

51 §

Beviljande av tillstånd

Beslutet ska fattas inom 26 dagar från det att framställningen inkom till åklagaren.

53 §

Förutsättningarna för en framställning

Framställning om gripande och utlämning till Finland för verkställighet av frihetsstraff kan göras, om en dom som är verkställbar i Finland har meddelats för den gärning som ligger till grund för framställningen och den påföljd som har dömts ut är ett fängelsestraff på minst fyra månader.

Betänkande

61 §

Förbud mot vidareutlämning

Förbudet i 1 mom. tillämpas inte på vidareutlämning till en annan medlemsstat av en person som utlämnats från en medlemsstat till Finland, om

2) det förbud som avses i 58 § 1 mom. inte tillämpas på den utlämnade med stöd av 2 mom. 1 eller 5 punkten i den paragrafen,

63 §

Hörande eller tillfällig överföring före beslutet om utlämning

När en annan medlemsstat gör en framställning om gripande och utlämning för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas, ska den behöriga domstol som beslutar om utlämningen på begäran av den behöriga myndigheten i den ansökande medlemsstaten, innan beslut om utlämning fattas, med iakttagande i tillämpliga delar av lagen om genomförande av direktivet om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området (430/2017) ge sitt samtycke till att

1) den som begärs utlämnad hörs, eller

2) den som begärs utlämnad tillfälligt överförs till den ansökande medlemsstaten.

Hörandet av den som begärs utlämnad utförs av den behöriga rättsliga myndigheten. Villkoren för hörandet ska fastställas genom en överenskommelse mellan den ansökande rättsliga myndigheten och den behöriga domstol som avses i 1 mom.

Den rättsliga myndigheten i den ansökande medlemsstaten och den behöriga domstol som avses i 1 mom. ska komma överens om villkoren och varaktigheten för den tillfälliga överföringen. Den som begärs utlämnad ska kunna återvända till Finland för att närvara vid de förhandlingar som gäller honom eller henne i utlämningsförfarandet.

Den behöriga myndigheten i Finland kan på motsvarande sätt begära att en person som begärs utlämnad från en annan medlemsstat till Finland ska höras eller tillfälligt överföras till Finland.

69 §

Tillstånd till transport

Justitieministeriet beviljar i enlighet med 33 § lagen om utlämning för brott tillstånd till att en person som begärs utlämnad från en medlemsstat eller en stat som inte hör till Europeiska unionen till en annan medlemsstat får transporteras via Finland, om justitieministeriet har fått uppgifter om

1) personens identitet och nationalitet,

2) att det finns en framställning om utlämning,

3) brottets beskaffenhet och brottsrubricering, samt

4) omständigheterna kring brottet samt tidpunkten och platsen för detta,

Betänkande

Framställningen om transport får sändas till justitieministeriet på vilket sätt som helst som gör det möjligt att få en skriftlig uppteckning. Justitieministeriet ska meddela sitt beslut på samma sätt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På framställningar som med stöd av 24 § i den lag som ändras genom denna lag har översänts till tingsrätten före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna (1383/2007) 4 § 1 mom. 4 och 5 punkten,
ändras 2 §, 4 § 2 mom., 5 § 4 punkten, 7 §, 18 § 3 mom. och 50 § 2 mom. samt
fogas till 5 § en ny 3 a-punkt och ett nytt 2 mom. som följer:

2 §

Utlämning utan kontroll av dubbel straffbarhet

Utlämning ska beviljas, om det enligt det ansökande nordiska landets lagstiftning för den gärning som ligger till grund för framställningen kan dömas till frihetsstraff eller om den som begärs utlämnad har dömts till ett frihetsstraff som är verkställbart i det nordiska land som gjort framställningen.

4 §

Ovillkorliga grunder för vägran

Utlämning ska också vägras om det i fråga om en allvarligt sjuk person finns vägande och faktiska skäl för att utlämningen utsätter personen för verklig risk för att dennes förväntade livslängd

Betänkande

avsevärt förkortas eller hälsotillstånd snabbt, avsevärt och oåterkalleligt försämrats, och det utifrån tillgängliga uppgifter inte går att förhindra denna risk inom skälig tid eller eliminera risken genom senareläggning av verkställigheten med stöd av 44 §. Om risken däremot kan förhindras inom skälig tid ska en ny tidpunkt för utlämningen överenskommas med den ansökande rättsliga myndigheten.

5 §

Av prövning beroende grunder för vägran

Utlämning kan vägras, om

3 a) den gärning som ligger till grund för framställningen enligt 1 kap. i strafflagen anses ha begåtts helt eller delvis i Finland eller ombord på ett finskt fartyg eller luftfartyg och gärningen eller en gärning som motsvarar den inte är straffbar i Finland,

4) framställningen gäller verkställighet av ett frihetsstraff och den som begärs utlämnad är finsk medborgare eller har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år och anhåller om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland,

I fall som avses i 1 mom. 4 punkten är en förutsättning för vägran dessutom att vägran kan anses förbättra möjligheterna för den som begärs utlämnad att återanpassa sig till samhället när det straff som har dömts ut åt personen avslutas eller **vara motiverat av något annat särskilt skäl**~~av någon annan särskild orsak~~. Vid bedömningen kan utöver vistelsens längd beaktas bland annat särskilt vistelsens natur och förutsättningar samt familjeband och språkliga, kulturella, sociala, ekonomiska och andra band som personen har till Finland. Om de band som nämns ovan undantagsvis kan anses vara särskilt betydande, kan utlämning vägras även om personen har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland i mindre än fem år. Frihetsstraffet ska verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om det.

7 §

Villkor för återsändande av den som ska utlämnas

När det beslutas om utlämning av en finsk medborgare eller en person som har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år för lagföring, kan som villkor för utlämningen ställas att denne omedelbart efter att domen har vunnit laga kraft återsänds till Finland för att avtjäna ett eventuellt frihetsstraff som har dömts ut, om den som begärs utlämnad i samband med behandlingen av utlämningsärendet har anhållit om att få avtjäna straffet i Finland.

En förutsättning för att villkoret ska kunna ställas är dessutom att de förutsättningar för vägran av utlämning som anges i 5 § 1 mom. 4 punkten och 2 mom. uppfylls.

Betänkande

18 §

Underrättelser och förfrågningar till den som begärs utlämnad

Över de åtgärder som har vidtagits ska det upprättas ett protokoll som anger åtgärderna och de uppgifter som har erhållits. Till stöd för de uppgifter som polisen har erhållit har polisen rätt att i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden kontrollera uppgifterna om längden på och lagligheten hos vistelsen i landet för den som begärs utlämnad. Centrankriminalpolisen ska lämna protokollet och övriga handlingar till den behöriga åklagaren.

50 §

Förutsättningarna för en framställning

Framställning om gripande och utlämning till Finland för verkställighet av ett frihetsstraff kan göras, om en dom som är verkställbar i Finland har meddelats för den gärning som ligger till grund för framställningen och den påföljd som har dömts ut är ett fängelsestraff.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På framställningar som med stöd av 21 § i den lag som ändras genom denna lag har översänts till tingsrätten före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Betänkande

Helsingfors 21.5.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
vice ordförande Eva Biaudet sv
medlem Pekka Aittakumpu saf
medlem Elisa Gebhard sd
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Pia Hiltunen sd
medlem Aleksi Jäntti saml
medlem Pihla Keto-Huovinen saml
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Susanne Päivärinta saml
medlem Mika Riipi cent
medlem Joakim Vigelius saf.

Sekreterare var

utskottsråd Mikko Monto.